

Jutlus Nõos P, 11.02.18 kell 11.00, *Esto mihi*

Lektsioonid: Hs 18:30–32; Mk 10:32–45

Jutlus: 1Kr 13

Laulud: 218 (1–4); 311 (1–4, 5); 330 (1–3); 348 (1–4)

Kui ma räägiksin inimeste ja inglite keeli, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin kumisev vasknõu või kõlisev kuljus. Ja kui mul oleks prohvetianne ja ma teaksin kõiki saladusi ja ma tunnetaksin kõike ja kui mul oleks kogu usk, nii et ma võiksin mägesid teisale tõsta, aga mul ei oleks armastust, siis poleks minust ühtigi. Ja kui ma kõik oma vara ära jagaksin ja kui ma oma ihu annaksin põletada, aga mul ei oleks armastust, siis ma ei saavutaks midagi. Armastus on pika meelega, armastus hellitab, ta ei ole kade, armastus ei kelgi ega hoople, ta ei käitu näotult, ta ei otsi omakas, ta ei ärritu. Ta ei jäta meelde paha, tal ei ole rõõmu ülekohtust, aga ta rõõmustab tõe üle. Ta lepib kõigega, ta usub kõike, ta loodab kõike, ta talub kõike. Armastus ei hääbu kunagi. Olgu ennustused – need kõrvaldatakse, olgu keeled – need vaibuvad, olgu tunnetus – see lõpeb ära. Sest poolikult me tunnetame ja poolikult me ennustame, aga kui tuleb täielik, siis kõrvaldatakse poolik. Kui ma olin väeti laps, siis ma rääkisin nagu väeti laps, mõtlesin nagu väeti laps, arutlesin nagu väeti laps. Aga kui ma sain meheks, jätsin ma kõrvale väeti lapse kombed. Praegu me näeme aimamisi nagu peeglist, siis aga palgest palgesse. Praegu ma tunnetan poolikult, siis aga tunnetan täiesti, nagu minagi olen täiesti tunnetatud. Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm, aga suurim neist on armastus.

Kujutame ette, et me oskame kõiki maailma keeli ja ka taevaseid, inglite keeli. Et me oleme lisaks ka prohvetid – teame, mis juhtub tulevikus. Et meile on teada kõik saladused ja miski meie ees pole varjatud. Et me oleme kogenud kõike, mida inimesel on üldse võimalik kogeda. Et meil on niipalju usku, et võime mägesid liigutada. Et me oleme nii isetud, et kingime kogu oma varanduse teistele. Et me tunnistame oma usku nii julgelt, et oleme valmis laskma oma ihu tuleriidal põletada.

Siin on loetletud terve hulk ihaldusväärseid omadusi, mis, koondununa ühte inimesse, teeksid sellest inimesest pühaku. Sellist inimest pole arvatavasti kunagi elanud, kui mitte arvestada Jumalinimest Jeesus Kristust.

Kuid üksikute siin nimetatud omaduste poole on püüelnud ja püüdleval kõigi ajastute inimesed. Inimesed tahavad olla targad. Ja mitte ainult maapealseis asjus, vaid ka taevaseis. Ennustamine on alati populaarne olnud ja on ka tänapäeval. Saladused huvitavad kõiki. Kogemused on just need, mida inimesed ümbermaailmareiside ja tunnetust avardavate ainete manustamisega taotleval. Religioonides aga räägitakse usu väest ja meiegi siin kirikus räägime ju tihti usust. Samuti on religioonides ideaaliks isetu maailmapõlgus ja märterlus.

Ja siiski laseb apostel Paulus sellel kõigil tarbetuna näida ühe nähtuse kõrval. See on armastus, kreeka keeli *agápe*. Vaatasin, kus evangeeliumides Jeesus just seda sõna kasutab ja leidsin järgmised:

Mt 24:12: „Ja kui ülekohus võtab võimust, jahtub paljude armastus.“

Lk 11:42: „Kuid häda teile, variserid, et te maksate kümnist mündist ja ruudist ja igast aedviljast, aga lähete mööda kohusest ja Jumala armastusest! Neid asju tuleb teha, kuid teisi ei tohi jätta hooletusse.“

Jh 5:42: „...kuid ma tunnen teid: teie sees ei ole armastust Jumala vastu.“

Jh 13:35: „Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate.“

Jh 15:9j: „Nõnda nagu Isa on armastanud mind, olen minagi armastanud teid. Jääge minu armastusse! Kui teie peate minu käske, siis te jääte minu armastusse, nõnda nagu mina olen pidanud oma Isa käske ja jään tema armastusse.“

Jh 15:13: „Ei ole olemas suuremat armastust kui see, et keegi annab elu oma sõprade eest.“

Jh 17:26: „Ja ma olen neile andnud teada sinu nime ja annan teada seda, et armastus, millega sina oled armastanud mind, oleks nendes ja mina oleksin nendes.“

Evangeeliumidest selgub, et *agápe* on küll antud inimestele, kuid selle päritolu on jumalik. *Agápe*

on Isa armastus Poja vastu ja Poja armastus meie vastu. Selge on ka see, et inimene ei suuda *agápe*'t endas hoida, vaid see võib temast kaduda. Inimesel pole armastuse üle kontrolli.

Meenutagem kasvõi Kaini ja Aabeli lugu 1Ms 4. Kain ja Aabel olid vennad ja vendade vahel on ikka eriline suhe, sest veri on paksem kui vesi. Piibel ei ütle, kas vennad üksteist armastasid, kuid rõhutatakse, et alles seejärel, kui Issand ei vaadanud Kaini roaohvri peale, Kain vihastus. Kas Jumal oli süüdi selles, et Kain vihastus ja hiljem tappis oma venna? Ei, Kaini seest kadus lihtsalt *agápe* järsku ära ja selle asemel tuli viha. Võiks ju arvata, et Jumal jättis Kaini maha ja seepärast sai viha tema üle võitu. Aga ei: on ju öeldud, et kui Kain vihastus, siis manitses Jumal Kaini oma viha taltsutama. Kain aga ei võtnud seda kuulda.

Tuleb ka meelde kadunud poja lugu Lk 15. Ka seal räägitakse vanemast pojast, kes elas eeskujulikult oma isa juures, kuid järsku vihastus, kui isa osutas nooremale vennale austust, mida too vanema venna arvates sugugi ei väärinud. Miks vanem vend vihastus? Kas tal oli millestki puudus? Ei, isa ju ütles talle, et kõik, mis kuulub isale, kuulub ka vanemale pojale. Ja sellegipoolest vanem poeg vihastus niiväga, et oli valmis oma venda võib-olla tapmaga, ehkki Piibel sellest ei räägi. Vanema poja *agápe* kadus järsku ära.

Näiteid armastuse ootamatust kadumisest võiks tuua palju. Ka igapäevaelus kogeme seda ju igal sammul. Miks võtab meis järsku maad viha oma sõprade, lähedase ja rahvuskaslaste vastu? Miks tunnevad inimesed end heade kavatsustega korraldatud üritustel järsku halvasti ja pingutavad, et mitte üksteise peale karjuma hakata? Sest inimeste head kavatsused pole veel armastus. Võib lihtsalt kahjutundega täheldada, et inimesel pole Jumala armastuse üle kontrolli.

Ja siiski ei jäta Jumal maha neid, kes teda otsivad. Jumal ei jätnud Kaini maha ka pärast veretööd. Isa ei mõistnud vanemat poega hukka ka siis, kui too isa peale oma kadeduse välja valas. NI 3:22j on öeldud: „see on Issanda suur heldus, et me pole otsa saanud, sest tema halastused pole lõppenud: need on igal hommikul uued – sinu ustavus on suur!“ Issanda heldus on ka see, et meil on igal hommikul armastust. Kui ärkame puhanud peaga ööunest, siis tunneme, et mured on jäänud kaugemale ja jälle on jõudu edasi rühkida. Seegi on suur Jumala armastus. Ja Jumal ei jäta inimest maha ka surmas. Ta saatis oma Poja, kes ravis inimesi terveks surmahaigusest ja äratas koguni surnuist. Ja Poegki suri, kuid ei jäänud surmavalda, sest Isa tahtis niimoodi.

Apostel Paulus lõpetab oma armastuse ülemlaulu sõnadega: „Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm, aga suurim neist on armastus.“ Mida mõtleb ta sõnaga „nüüd“? Eks seda, et see jumalik kolmik on mõeldud kaduva inimese jaoks eelmaitsena täielikule Jumala tunnetusele, millest Paulus eelmises lauses räägib. Usk, lootus ja armastus on antud inimkonnale lohutuseks patuses ja surelikus maailmas. Suurimaks neist on nimetatud armastust, sest see on osa Jumala ja Jeesuse Kristuse vahelisest osadusest. See inimlik võimalus armastust tunnetada on piiratud, kuid siiski olemas. Seepärast jätkab Paulus 1Kr 14 üleskutsega: „Taotlege armastust!“

Kuidas armastust taotleda? Samuti nagu Jeesus, kui kurat teda kiusas: ta tsiteeris pühakirja. Jumala sõna, mis on meile ilmutatud pühakirjana aitab meil taotleda Jumala armastust ja ületada vihkamist. Osadus Kristuse Ihuga, kogudusega ja sakramentide vastuvõtmine aitab meil taotleda *agápe*'t ja olla üle vihast ligimese vastu. See aga, kas inimesel niimoodi elada õnnestub, on ainult Jumala and. Kuid Jeesus ütleb siiski Mt 7:7: „Paluge, ja teile antakse, otsige, ja te leiate, koputage, ja teile avatakse, sest iga paluja saab ja otsija leiab ja igale koputajale avatakse!“

Tänase pühapäeva teema on „Jumala armastuse ohvritee“. See armastus, *agápe* millest Paulus räägib, on meieni jõudnud raskelt ja vaevaliselt. Jumal ise on sellepärast kannatanud. Kristus on avanud oma ristisurmaga Jumala armastusele tee meie juurde. Olgu see meile mõne päeva pärast algaval Kristuse kannatusajal põhjuseks Jumalat südamest tänada!

Aamen.